

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Naturavdelning
Helena Bager
Helena.bager@lansstyrelsen.se

BESLUT
2023-11-28

Diarienummer
511-37931-2019
Dossienummer
1496-2214

Sida
1(5)

Beslut om utvidgning samt justering av gräns för naturreservatet Blängsmossen i Falköping kommun och Skövde kommun

Beslut om utvidgning och gränsjustering

Länsstyrelsen beslutar att Länsstyrelsens beslut från 1996-12-20, dnr 231-5388-95 om bildande av naturreservatet Blängsmossen ska ändras enligt följande:

- Naturreservatets yttergräns ska vara den som framgår av bilaga 1a till detta beslut. Detta innebär att naturreservatet utvidgas med ca 17 ha.
- Naturreservatet utvidgas med två områden i söder, fastigheten Skövde 4:22 och fastigheten Hornborga 8:18 samt fastigheten Fjällåkra 11:7 (bilaga 1b).
- Naturreservatets yttergräns justeras vid fastigheten Skövde 4:2, efter en utredning hos Lantmäteriet inför en fastighetsbildning (bilaga 1a och bilaga 2).
- Länsstyrelsens beslut 1996-12-20 om naturreservatet Blängsmossen, inklusive syfte och föreskrifter, ska gälla även för de tillkommande områdena, (bilaga 3).
- Beslutet är fattat med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken.
- Enligt fastställd skötselplan för Blängsmossen 1996-12-20 råder fri utveckling i hela naturreservatet. Det finns därför inte några skötselområden i skötselplanen. Fri utveckling gäller även utvidgningen.
- Förvaltare är Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Detta beslut innebär att naturreservatet Blängsmossen utökas till en total areal av 464 ha, där utökningen utgörs av ca 17 ha. Utökningen består mestadels av äldre barrskog på torvmark omväxlande med glest trädbevuxna kärr samt blandskog på fastmark. Skogsmarken är i mindre utsträckning påverkad av skogsbruk.

Länsstyrelsen bedömer att området utgör en förstärkning av värdena inom det befintliga naturreservatet Blängsmossen och anser att detta motiverar att skogsområdet skyddas mot bland annat avverkning genom utökning av det befintliga reservatet. Genom en utökning av naturreservatet skapas en mer naturlig avgränsning av Blängsmossen i denna del.

För att områdets naturvärden ska kunna bevaras ska skogen lämnas till fri utveckling.

Det gamla naturreservatet Blängsmossen är inte inmätt, därför kan det skilja sig något i hur gränsen går på beslutskartan från 1996 jämfört med hur gränsmarkeringen är satt ute i terrängen. En justering av gränser till naturreservatet görs då det uppkommer behov. Efter en försäljning av mark som gränsar till naturreservatet så har gränsen justerats till hur det ser ut i terrängen (bilaga2).

Intresseprövning

Länsstyrelsen bedömer att områdets värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom att bilda naturreservat. Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen enligt 7 kap. 25 § miljöbalken bedömer Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Ärendets handläggning

Naturvårdsverket har ägt en del av marken inom utvidgningen sedan Blängsmossen som förr var ett domänreservat (1948) gjordes om till ett naturreservat (1996). Staten via Jordfonden var ägare till skiftet bredvid naturvårdsverkets mark (Hornborga 8:10). När Jordfonden skulle sälja sitt skifte så inventerade man området och bestämde sig för att en utvidgning av naturreservatet Blängsmossen skulle gynna naturvärdena i området, fastigheterna slogs ihop och har idag beteckningen Hornborga 8:18. Länsstyrelsen tog sedan kontakt med grannarna till naturvårdsverkets mark, för att inleda en dialog angående områdesskydd för att utvidga området ytterligare. För fastigheten Fjällåkra 11:8 har ett markbytesavtal upprättats. Fjällåkra 11:8 har således införlivats i Hornborga 8:18. För Fjällåkra 11:7 har ett intrångsavtal tecknats.

För fastigheten Skövde 4:22 är det markägarna själva som har tagit kontakt med Länsstyrelsen för att utreda möjligheten till skydd av deras fastighet.

Gränsjusteringen vid Skövde 4:2:1, har uppkommit vid en försäljning av mark från fastigheten Skövde 4:1 utanför reservatet till grannen Skövde 4:2. Gränsen mellan naturreservatet (Skövde 4:1) och Skövde 4:2 har mätts in där stolparna med gränsmarkering till reservatet står ute i terrängen. Därmed justeras beslutskartan, som i det gamla beslutet från 1996 inte stämmer överens helt exakt med hur det ser ut i terrängen, till nuvarande gräns (se bilaga 2).

Samtliga berörda mark- och sakägare har förelagts att yttra sig över förslag till beslut med föreskrifter och skötselplan. Detta enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Myndighetssamråd enligt 25 och 26 §§ förordning om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. har genomförts med Skövde kommun, Falköpings kommun, Naturvårdsverket, SGU och Skogsstyrelsen.

Västgötabergens svampklubb, Naturskyddsföreningen Skaraborg, Falbygdens naturskyddsförening, Naturskyddsföreningen Skövde, Västergötlands ornitologiska förening, Västergötlands botaniska förening, Miljöförvaltningen Östra Skaraborg (MÖS), LRF Västra Götaland och Mellersta Götalands jordägareförening samt fd

markägare och grannar till utvidgningen har fått förslaget för kännedom och eventuellt yttrande.

Inkomna synpunkter

Skogsstyrelsen är positiva till reservatsbildningen och har inga övriga synpunkter. Falköpings kommun påpekar att utökningen stärker naturvärdena i det befintliga naturreservatet samt att det är positivt med en markägarinitierad utökning. Skövde kommun är positiva till reservatsbildningen. Skövde naturskyddsförening tycker att utökningen kommer att stärka skogsmiljöerna runt om Blängsmossen på ett positivt sätt. En granne till naturreservatet efterfrågar en tydligare beslutskarta, Länsstyrelsen har justerat kartan och har även skickat enskilda kartor till den frågande. SGU och MÖS avstår från att yttra sig.

Markåtkomst

Hela området har säkrats genom intrångsersättning och köp (bytesmark).

Detta beslut ska skickas till sakägare och övriga berörda enligt sändlistan i bilaga 4 och 5.

Upplysningar

Dispens från föreskrifterna

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen medge dispens från föreskrifterna för naturreservatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med naturreservatet. Om det finns synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslutet om naturreservatet (7 kap. 7, 26 §§ miljöbalken).

Skogsvårdslagen

Bestämmelser enligt skogsvårdslagen, skogsvårdsförordningen (1993:1096) eller Skogsstyrelsens föreskrifter gäller inte om dessa strider mot föreskrifterna för naturreservatet. Detta framgår av 4 § skogsvårdslagen (1979:429).

Annan lagstiftning gäller som vanligt

Vid sidan av föreskrifterna för naturreservatet gäller annan lagstiftning, till exempel följande:

- Miljöbalkens bestämmelser om Natura 2000, generella biotopskydd och vattenverksamhet.
- Bestämmelser om artskydd enligt miljöbalken och artskyddsförordningen, till exempel fridlysningsbestämmelser.
- Terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen
- Kulturmiljölagen
- Jaktlagstiftningen

- Lagen om skydd mot olyckor till exempel generella eldningsförbud och efterbevakningsansvar vid brand.

Reservatets gränser

Reservatets gränser sammanfaller delvis med befintliga fastighetsgränser. Detta gäller även efter eventuella justeringar av fastighetsgränsen i samband med fastighetsbestämning och inmätning av reservatet. Reservatsgränsen ska då följa den nya fastighetsgränsen i den berörda delen.

Ersättningstalan

Rätten till ersättning upphör ett år efter att beslut om naturreservat har vunnit laga kraft. Det innebär att om Länsstyrelsen beslutar att bilda ett naturreservat (utan att ersättningsfrågorna är lösta) har parterna ett år på sig att lösa ersättningsfrågan på frivillig väg. Om ni inte kan komma överens om ersättningen under denna tid behöver du som sakägare stämma staten i mark- och miljödomstolen. Annars förlorar du rätten till ersättning. Detta enligt 31 kap. 13 § miljöbalken.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 6, ”Så här överklagar du Länsstyrelsens beslut”.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling och i SLA- Skaraborgs läns tidning, Skaraborgsbygden och Falköpings tidning

Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken och 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. i den tillkommande delen av naturreservatet träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen i Länsstyrelsens författningssamling och gäller omedelbart även om de överklagas.

De som medverkat i beslutet

I detta ärende har länsöverdirektör Lisbeth Schultze beslutat. Naturvårdshandläggare Helena Bager har varit föredragande. I ärendets slutliga handläggning har också medverkat enhetschef Johan Jannert och länsjurist Anna Roslund.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Hantering av personuppgifter

Information om hur vi hanterar personuppgifter hittar du på www.lansstyrelsen.se/vastragotaland/personuppgifter

Bilagor

Bilaga 1. Beslutskarta, utvidgning och gränsjustering.

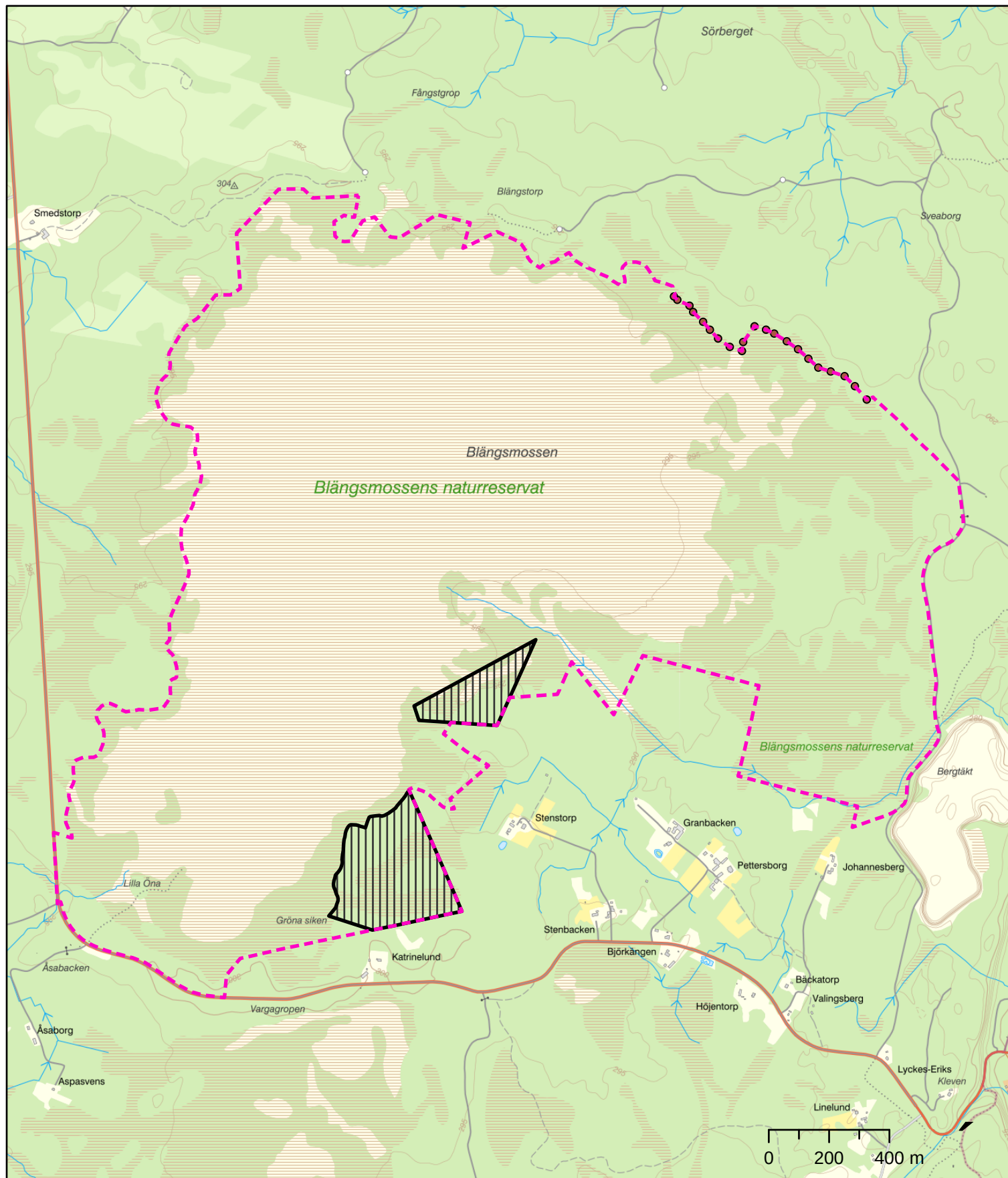
Bilaga 2. Beslutskarta gränsjustering, närbild.

Bilaga 3. Länsstyrelsens beslut om naturreservatet Blängsmossen (1996-12-20, dnr 231-5388-95) med skötselplan.

Bilaga 4. Sakägarförteckning.

Bilaga 5. Sändlista

Bilaga 6. Överklagandehänvisning

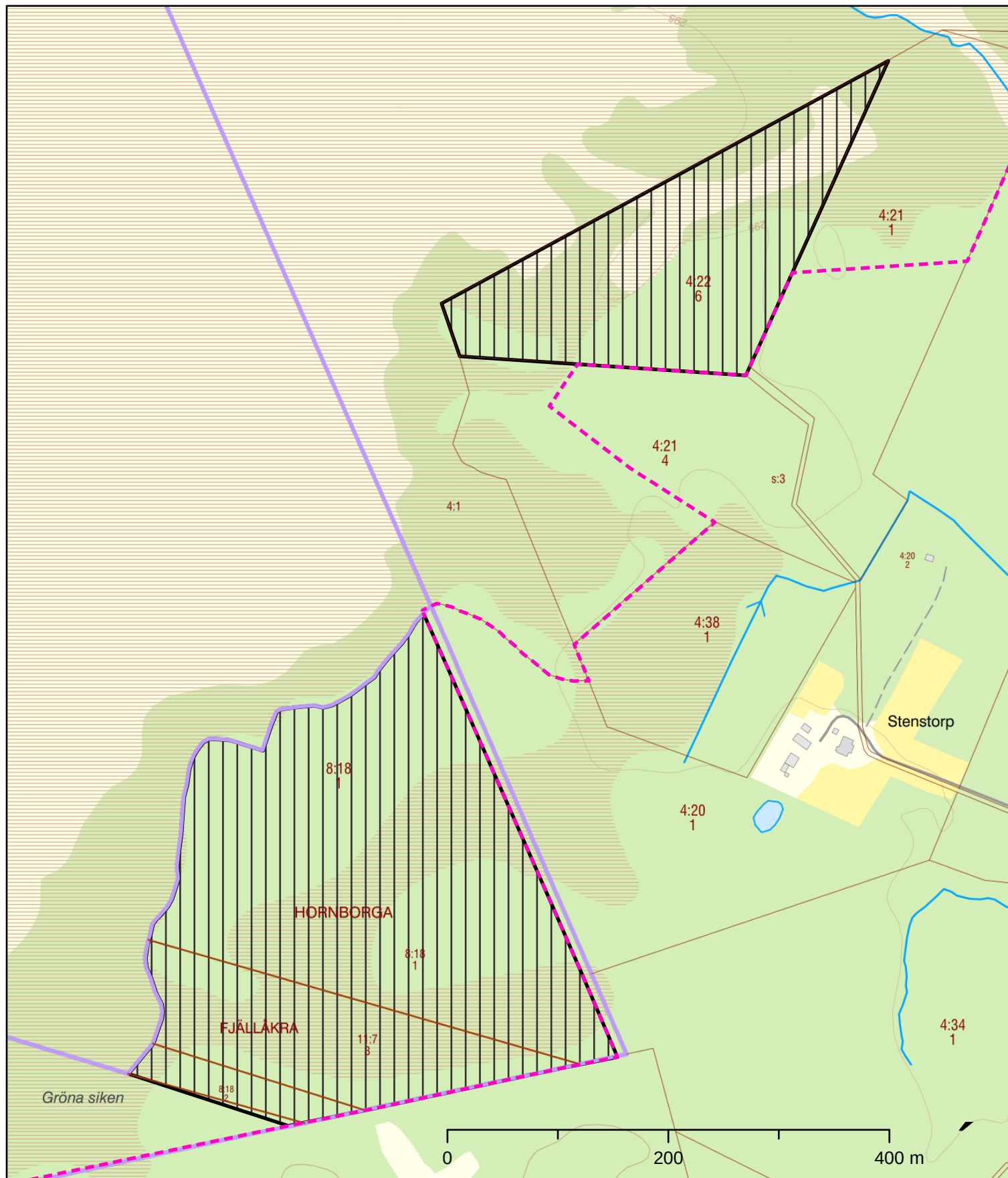

Bilaga 1a, Beslutscharta
Naturreservatet Blängsmossen efter utvidgning
och gränsjustering.
Falköpings-och Skövde kommuner

Illustrationscharta till beslut om
utvidgning och gränsjustering av
naturreservatet Blängsmossen.
Tillhör Länsstyrelsens beslut om
naturreservat enligt 7 kap 4 § miljöbalken
2023-11-28, dnr 511-37931-2019

- - - Yttergräns efter utvidgning och gränsjustering
- Utvidgning Blängsmossen
- Gränsjustering

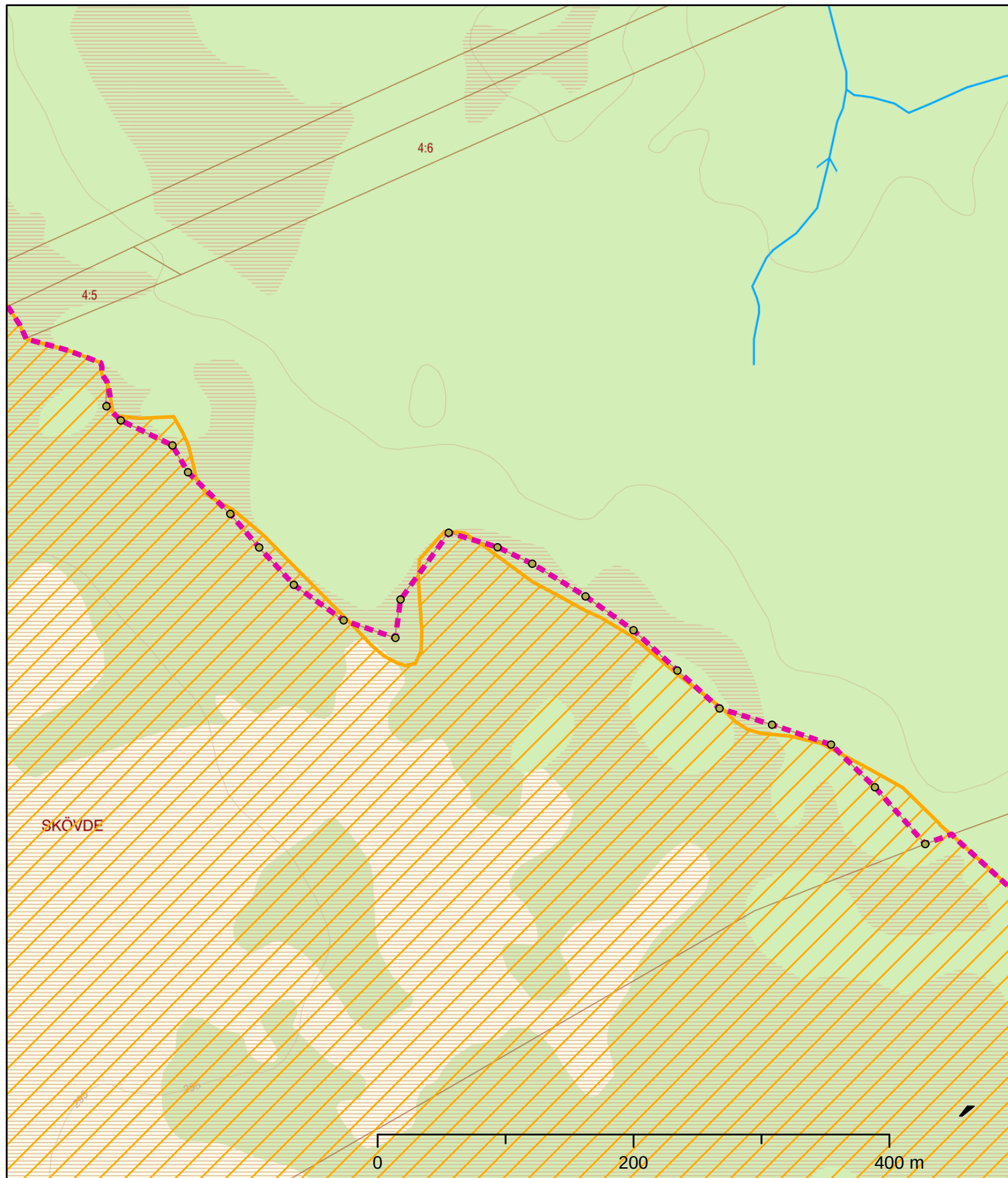

Bilaga 1b, Beslutskarta
 Naturreservatet Blängsmossen efter utvidgning
 och gränsjustering.
 Falköpings- och Skövde kommuner

Illustrationskarta till beslut om
 utvidgning och gränsjustering av
 naturreservatet Blängsmossen.
 Tillhör Länsstyrelsens beslut om
 naturreservat enligt 7 kap 4 § miljöbalken
 2023-11-28, dnr 511-37931-2019

- Yttergräns efter utvidgning och gränsjustering
- Utvidgning Blängsmossen

Bilaga 2, Beslutskarta
Justering av gräns, naturreservatet Blängsmossen
Falköpings- och Skövde kommun

Illustrationskarta till beslut om utvidgning
och justering av gräns för Naturreservatet
Blängsmossen. Tillhör Länsstyrelsens beslut om
naturreservat enligt 7 kap 4 § miljöbalken
2023-11-28, dnr 511-37931-2019

- Justerad yttergräns Blängsmossen
- Befintligt naturreservat Blängsmossen (1996)

Länsstyrelsen
Västra Götaland

BESLUT

1996-12-20

231-5388-95

AssiDomän Skog & Trä AB
Olof Johansson
Box 3223
350 53 VÄXJÖ

**NATURRESERVATET BLÄNGSMOSSEN I SKÖVDE, SKARA OCH FALKÖPINGS
KOMMUN**

Naturreservatets namn: Blängsmossen

Kommun: Skövde, Skara, Falköping

Socken: Skövde, Öglunda, Berg, Hornborga

Fastigheter: Blängsmossen 1:1, Blängsmosse 1:1, Skövde 4:1, Skövde 4:16, 4:20, 4:21, 4:39, 4:40 (del av fastigheterna) Koxtorp 3:12, 3:13 (del av fastigheterna)

Läge: Reservatet är beläget på Billingens diabasplatå ca 5 km SV om Sätters kyrka.

Kartor: Topografiska kartan: 8D Skara NO
Ekonomiska kartan: 08356, 8D5g, 08366, 8D6g

Gränser: Reservatets gräns utgörs av innerkanten av den punktstreckade linjen på bifogad karta. Bilaga 1.

Areal: 447 hektar

Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen i Skaraborgs län

Markägare: AssiDomän AB
Skövde kommun
Jan och Maine Hultman, Pl 1251 A
541 48 SKÖVDE

NATURFÖRHÅLLANDEN

Naturreservatet Blängsmossen ligger på Billingens diabasplatå VNV Skövde tätort med avvattnings i alla riktningar. Den ligger på en nivå av ca 300 m ö h. Omgivningarna utgörs av

flacka barrskogsmarker. Mosseplanet är ett av länets största och därtill ett av de mest vattenrika med mycket välutvecklade höljor.

Mossen kantas av stora väl utformade laggsystem. I de östra delarna finns större arealer skogklädd myr, tallmossar och sumpskogar.

Huvuddelen av mossen utgörs av ett kraftigt välvt mosseplan. Mosseplanet är skoglöst men här och var bevuxet med glesa talldungar. Mossens centrala och östra delar är mycket rika på stora höljor.

På flera ställen, framför allt utmed mossens sydöstra sluttning, finns så kallade sprickkärrsfönster, vilka består av långsträckta mot mossens lutning vinkelräta höljor. Kärrfönstren är avvattningsmynningar med fastmarksvattenkontakt. Kärrfönster av denna typ är unika bildningar som inte är kända från någon annan svensk mosse än Blängen.

Laggkärren och kärrdrägen utgörs huvudsakligen av fattigkärr men enstaka välutvecklade medelrikkärr med en örtrik flora förekommer.

Blängsmossen är en sydlig utpost för ett stort antal nordliga arter. Det våta mosseplanet är också en värdefull myrfågellokal.

ÄRENDETS HANDLÄGGNING

Domänverkets del av Blängsmossen, 384 hektar, fredades 1948 med förbud mot avverkning och dikning. 1949 fredade Skövde stad de arealer som är i stadens ägo.

I samband med Domänverkets bolagisering 1992 gjorde Länsstyrelsen på uppdrag av Naturvårdsverket en bedömning av vilka domänreservat i länet, som har sådana särskilda naturvärden, att de bör ges långsiktigt skydd som naturreservat. Blängsmossen hör till de områden som Länsstyrelsen valde ut.

Naturvårdsverket och AssiDomän AB slöt 1995 ett avtal om naturreservatbildning för ett antal särskilt värdefulla domänreservat i hela landet. Blängsmossens Domänreservat är ett av de områden som omfattas av avtalet. I enlighet med avtalet har inga gränsrevideringar aktualiserats på AssiDomäns mark.

Området utvidgas åt öster samt i söder med mark som ägs av Skövde kommun. Kommunen begär inte någon ersättning för skogsmarken med anledning av reservatet under förutsättning att reservatet inte kommer att hindra utvidgning av Skanskas diabasbrott. Vid miljöprövning av en utvidgad bergtäkt i Ryd skall de strängare bullervillkor som kan bli följden av att reservatet utvidgas inte tillämpas.

Området utvidgas också med en del av fastigheten Skövde 4:20. Överenskommelse om ersättning har träffats med berörd markägare.

Reservatet bör i ett senare skede gränsrevideras och utvidgas västerut. Detta bör föregås av inventeringsarbete.

Förslag till beslut och skötselplan har utarbetats av Länsstyrelsen i enlighet med villkoren i avtalet mellan Naturvårdsverket och AssiDomän AB. Samråd har därvid skett med företrädare för AssiDomän Skog & Trä AB och Skövde kommun. Förslaget har remitterats till Naturvårdsverket, AssiDomän Skog & Trä AB, Skövde kommun, Falköpings kommun, Skara kommun, Jan och Maine Hultman markägare av fastigheten Skövde 4:20, Skogsvårdsstyrelsen och Skaraborgs Läns Naturskyddsförening. Inga erinringar har framkommit mot förslaget.

GRUND FÖR BESLUT:

Naturvärden:

Blängsmossen är en rikt differentierad högmosse som är relativt orörd. Den har botaniska, geovetenskapliga, hydrologiska och zoologiska naturvärden. Av stort geologisk intresse är de för Blängsmossen unika sprickkärrfönstren. Blängsmossen utgör en oersättlig komponent i Sveriges våtmarker.

Hela Mellanbillingens platå har bedömts vara av riksintresse för vetenskaplig naturvård och rörligt friluftsliv i den fysiska planeringen. Blängsmossen har högsta naturvärde enligt länets naturvårdsprogram och våtmarksinventering. Blängsmossen redovisas även i myrskyddsplånen för Sverige.

Syfte:

Syftet med reservatet är att för framtiden bevara en relativt orörd högmosse. Området ska utvecklas fritt. Skogen ska utvecklas mot urskogskaraktär och mossens orörda karaktär bevaras. Varje form av ingrepp strider mot syftet med reservatsbildningen.

Syftet är även att möjliggöra naturstudier, vetenskaplig forskning och rörligt friluftsliv i ett orört typiskt högmossekomplex i södra Sverige.

Bedömning:

De höga naturvärdena gör att ett långsiktigt skydd av området är angeläget. Med hänsyn till reservatets värden och syften kommer markanvändningen att försvåras avsevärt. Därför erfordras reservatsförordnande. Förordnandet är förenligt med naturresurslagen och översiktsplanerna för Skövde och Falköpings kommuner samt underlagsmaterialet till översiktsplan för Skara kommun.

Föreskrifterna är anpassade till reservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt på växt- och djurliv knutet till orörd skog och mosse.

BESLUT

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (SFS 1964:822, omtryckt 1991:641) förklarar Länsstyrelsen Blängsmossen som naturreservat. Området avgränsas med innerkanten av den kraftigt punktstreckade linjen på bifogad karta, bilaga 1.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 8 - 10 §§ naturvårdslagen samt 9 - 10 §§ naturvårdsförordningen (1976:484, ändrad 1991:1165) att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla för reservatet.

A. FÖRESKRIFTER ENLIGT 8 § NATURVÅRDSLAGEN OM INSKRÄNKNINGAR I RÄTTEN ATT FÖRFOGA ÖVER RESERVATSOMRÅDET

Utöver förbud och föreskrifter i andra lagar och författningar är det förbjudet att

- uppföra byggnad eller därmed jämförbar anläggning.
- uppföra mast, torn eller liknande anläggningar.
- anlägga mark- eller luftledning.
- anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförbar anordning.
- anlägga väg, parkeringsplats, led eller spång.
- anordna upplag.
- borra, spränga, schakta, gräva eller bedriva täkt av något slag.
- utföra fyllning eller tippning.
- utföra dikning, dämning, rensning eller annan åtgärd som påverkar områdets hydrologiska förhållanden.
- avverka, gallra, röja eller utföra annan skogsvårdande åtgärd.
- ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle.
- framföra motordrivet fordon annat än för anläggande av skidspår.
- använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel eller gödselmedel.
- kalka mark eller vatten.
- inplantera djur- eller växtarter.

Meddelade föreskrifter utgör inte hinder för åtgärder enligt skötselplan fastställd av Länsstyrelsen.

B. FÖRESKRIFTER ENLIGT 9 § NATURVÅRDSLAGEN OM SKYLDIGHET ATT TÅLA VISST INTRÅNG

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att de anordningar utförs och de åtgärder vidtas inom reservatet som framgår av till detta beslut fogad skötselplan.

C. FÖRESKRIFTER ENLIGT 10 § NATURVÅRDSLAGEN OM VAD ALLMÄNHETEN HAR ATT IAKTTA INOM RESERVATET

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

- framföra fordon.
- parkera fordon.
- cykla eller rida.
- ställa upp husvagn, husbil eller tälta.
- anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförbar anordning.
- göra upp eld.
- fälla träd och buskar, bryta kvistar eller på annat sätt skada vegetationen.
- plocka eller gräva upp växter eller växtdelar med undantag för bär och matsvamp.
- anordna läger, sätta upp orienteringskontroller eller snitsla spår.
- förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning.
- skada eller ta bort döda träd eller vindfällan.
- fånga och insamla ryggradslösa djur.

D. FÖRESKRIFTER ENLIGT 9 § NATURVÅRDSFÖRORDNINGEN OM VÅRD OCH FÖRVALTNING

- Länsstyrelsen fastställer till beslutet fogad skötselplan. Planen skall ligga till grund för skötseln av naturreservatet.
- Naturvårdsförvaltare är Länsstyrelsen.
- Naturvårdsförvaltaren skall vid förvaltning av området samråda med markägaren.
- Reservatet skall utmärkas i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar.

Med stöd av 12 § naturvårdslagen kan Länsstyrelsen i särskilda fall medge undantag från meddelade föreskrifter.

ANSVARSFÖRDELNING VID INSEKTSANGREPP ELLER LIKNANDE

Eftersom området skall lämnas till fri utveckling skall eventuella vindfällen och stormskadad skog lämnas.

Det ansvar som markägaren har enligt 29 § skogsvårdslagen kommer efter reservatsbildningen att vara statens ansvar.

Detta beslut kan överklagas till regeringen. Miljödepartementet, se bilaga formulär nr 1.

I detta ärende har landshövdingen Birger Bäckström beslutat och Maria Thordarson, naturvård, varit föredragande. I handläggningen har även mark- och miljöchef Bertil Ström, bitr. länsarkitekt Jens Rasmussen, länsantikvarie Eva Björkman och länsassessor Göran Fjellman deltagit.

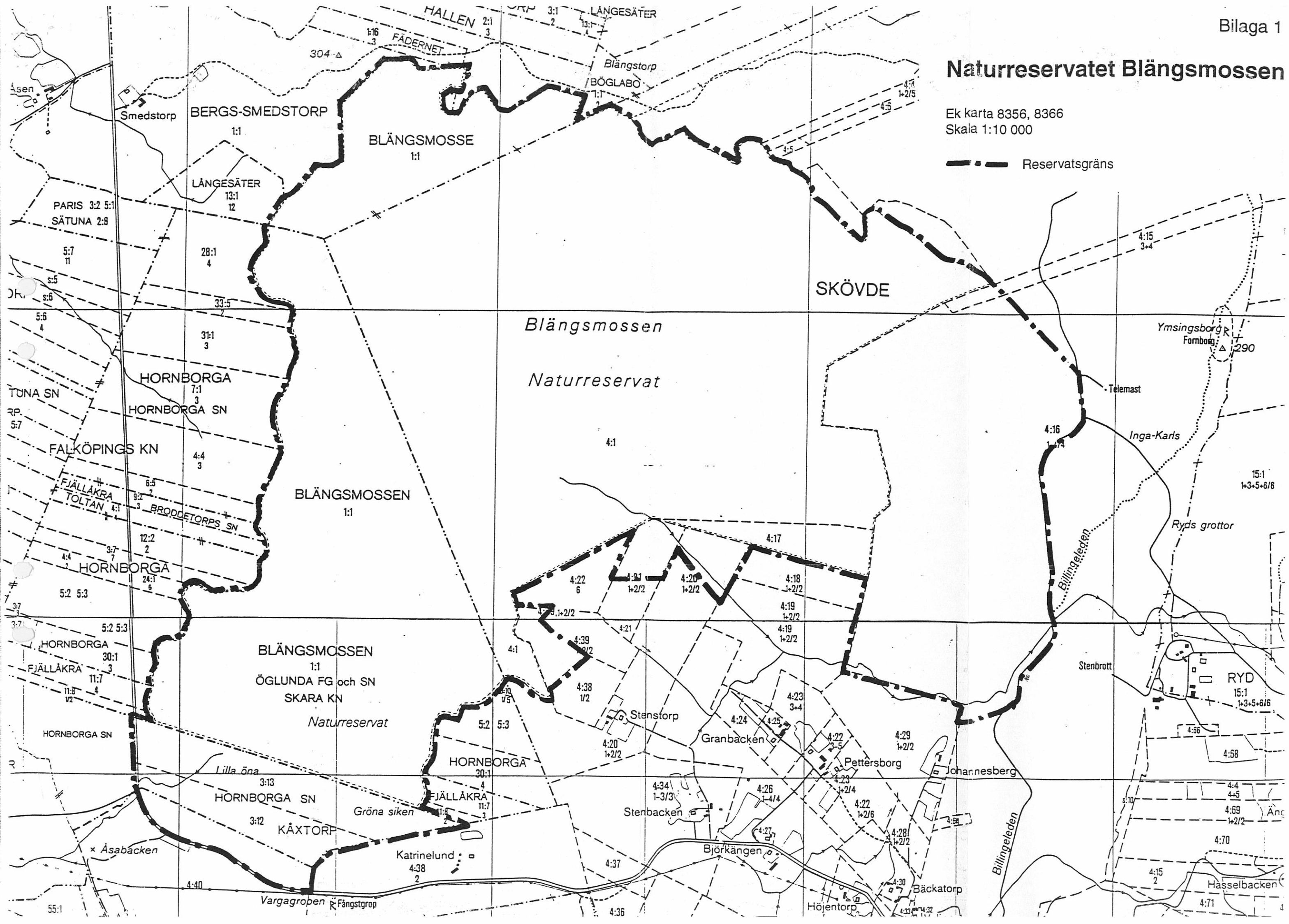
Birger Bäckström

Maria Thordarson

Naturreservatet Blängsmossen

Ek karta 8356, 8366
Skala 1:10 000

Reservatsgräns

SKÖTSELPLAN

1996-12-19 231-5388-95

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET BLÄNGSMOSSEN

I. ALLMÄN BESKRIVNING

Denna skötselplan har utarbetats av Länsstyrelsens Mark- och miljöavdelning. Samråd har skett bl a med företrädare för AssiDomän Skog & Trä AB och Skövde kommun.

A. ADMINISTRATIVA DATA

Namn:	Blängsmossen
Kommun:	Skövde, Skara, Falköping
Socken:	Skövde, Öglunda, Berg, Hornborga
Fastigheter:	Blängsmossen 1:1, Blängsmosse 1:1, Skövde 4:1, Skövde 4:16, 4:20, 4:21, 4:39, 4:40 (del av fastigheterna), Koxtorp 3:12, 3:13 (del av fastigheterna)
Läge:	Reservatet är beläget på Billingsens diabasplatå ca 5 km SV om Sätters kyrka.
Kartor:	Topografiska kartan: 8D Skara NO Ekonomiska kartan: 08356, 8D5g, 08366, 8D6g
Gränser:	Reservatets gräns utgörs av innerkanten av den punktstreckade linjen på bifogad karta. Bilaga 1.
Areal:	447 hektar
Naturvårdsförvaltare:	Länsstyrelsen i Skaraborgs län
Markägare:	AssiDomän AB Skövde kommun Jan och Maine Hultman, Pl 1251 A 541 48 SKÖVDE

B. GRUNDEN FÖR BESLUTET

Syftet med reservatet är att för framtiden bevara en relativt orörd högmosse. Området ska utvecklas fritt. Skogen ska utvecklas mot urskogskaraktär och mossens orörda karaktär bevaras. Varje form av ingrepp strider mot syftet med reservatsbildningen.

Syftet är även att möjliggöra naturstudier, vetenskaplig forskning och rörligt friluftsliv i ett orört typiskt högmossekomplex i södra Sverige.

C. ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN

Naturförhållanden

Naturreseptatet Blängsmossen ligger på Billingsens diabasplatå VNV Skövde tätort med avvattniing i alla riktningar. Den ligger på en nivå av ca 300 m ö h. Omgivningarna utgörs av flacka barrskogsmarker. Mosseplanet är ett av länets största och därtill ett av de våtaste med mycket välutvecklade höljor. Blängen anses tillhöra den syd-västsvenska mossetyp som kallas Komossetypen, genom rikedom av klockljung på mosseplanet och genom att skvattram saknas i större delen av mossekantskogen.

Mossen kantas av stora väl utformade laggsystem. I de östra delarna finns större arealer skogklädd myr, tallmossar och sumpskogar. I väster ansluter reservatet till fastmarksbestånd av ganska orörd barrskog som övergår i gammalskogsbestånden i Sätuna-skogen.

Reservatet bör i ett senare skede knytas samman med gammalskogsbestånden i Sätuna-skogen och mellanliggande äldre barrskogar. Dessutom behöver reservatets gränser ses över så att hela mossen med omgivande kantskog och laggkärr ingår i naturreseptatet.

Huvuddelen av mossen utgörs av ett kraftigt välvt mosseplan med en nivåskillnad av 6-7 meter mellan de centrala delarna och de kantskogsnära delarna. Mosseplanet är skoglöst men här och var bevuxet med glesa tallduingar. Mossens centrala och östra delar är mycket rika på stora och blöta höljor. Höljorna bildar stora parallella system, som erinrar om norrlands flarkmyrar. På flera ställen, framför allt utmed mossens sydöstra sluttniing, finns så kallade kärrfönster, vilka består av långsträckta, mot mossens lutning vinkelräta höljor. Kärrfönstren tros ha uppkommit genom att mossen glidit isär till ett stort djup och möjliggjort att näringsrikare vatten från den underliggande fastmarken kunnat tränga upp. Kärrfönstren är avvattningsmynningar med fastmarksvattenkontakt. Vattnet som dräneras ut i laggarna bildar medelrikkärr, mesotrofkärr och fattigkärr med stora botaniska värden. Kärrfönster av denna typ är unika bildningar som inte är kända från någon annan svensk mosse än Blängen.

Kantskogen eller tallmossen begränsar den egentliga mossen mot laggkärren. Dessa områden utgörs av tallskog av såväl västlig ris-typ som av skvattram-typ. De har varierande slutenhet, bredd och grovlek. Enstaka björk och gran förekommer och ökar i antal ju torrare marken är. Fältskiktet domineras av ljung, odon och kråkris. Lingon, hjortron och tuvull är vanliga medan bl a rosling, tranbär, rundsileshår och skvattram förekommer mer sparsamt. Skvattram förekommer dock rikligt på reservatets sydöstra tallmossar. Bottenskiktet domineras av Sphagnumarter.

Laggkärren och kärrdrågen utgörs huvudsakligen av fattigkärr men såväl mesotrofa kärr som välutvecklade medelrikkärr förekommer. De svagt sluttande kärren utgör en mosaik av växtsamhällen med varierande fuktighet mellan tuvorna. I några av de rikare kärrdrågen förekommer bl a snip (*Trichophorum alpinum*) tillsammans med ängsnycklar (*Dactylorhiza incarnata*) och den lilla orkidén myggblomster (*Hammarbya paludosa*). Myrlilja (*Nartecium ossifragum*) har påträffats i områdets nordvästra del.

Sumpskogen är trädbärande fattigkärr med björk, enstaka tall och vide, vilka oftast är små och knotiga. Gränsen mellan sumpskog och fattigkärr är ofta diffus. Även gränsen mot fastmarken är på många ställen diffus, eftersom här ofta är en övergående zon med både kärr- och fastmarkselement. Sumpskogen är av marginell betydelse i området.

Bland botaniskt intressanta fynd på mossen märks stora förekomster av dyttåg (*Juncus stygius*) och vitstarr (*Carex livida*) som är två utpräglade nordliga arter samt myggblomster (*Hammarbya paludosa*). Dvärgbjörk har noterats. Den nordliga vitmossan *Sphagnum lindbergii* finns i blöta partier i mossen.

Det våta mosseplanet är en värdefull myrfågellokal. Blängsmossen är en av de få myrar i länet där rödbena häckar. Dessutom finns bl a grönbena, gulärta och flera par ljunpipare.

Nuvarande markanvändning

Stora delar av området har varit avsatt som domänreservat sedan 1948. Inom domänreservatet har det varit förbud mot avverkning och dikning. Skogsbruk har bedrivits i vissa mindre delar av den mark som ägs av Skövde kommun. Blängsmossen är nästan helt fri från ingrepp vilket är anmärkningsvärt med tanke på dess storlek.

Tillgänglighet

Området nås lättast från parkeringsplatsen väster om mossen där spänger leder in till mossen.

II. DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK

A. ÖVERGRIPANDE MÅL

Det övergripande målet är att bibehålla områdets orördhet. Området får utvecklas fritt. Skogen får utvecklas mot urskogskaraktär och mossens orörda karaktär får bibehållas. Varje form av ingrepp strider mot syftet med reservatsbildningen.

B. GENERELLA RIKTLINJER

Hävd av skogsområde och mosse

Hela reservatsområdet skall lämnas till fri utveckling och är därför inte indelat i skötselområden. Alla former av ingrepp hotar Blängsmossens naturvärden.

Skogsbrand

Vid skogsbrand ska bekämpning ske för att hindra eldens spridning och djupgående i mossen.

Utmärkning av reservatets gräns

Utmärkning av reservatets gräns skall utföras enligt svensk standard SIS 031522 och enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

III. ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

A. ÖVERGRIPANDE MÅL

Reservatet skall ge möjlighet till naturstudier, forskning och rörligt friluftsliv i ett orört högmosse- och skogsområde på dess naturgivna förutsättningar.

B. RIKTLINJER OCH ÅTGÄRDER

Parkeringsplats

Parkeringsplats finns sydväst om området på andra sidan Lerdala-Skövde-vägen, se skötselplanekarta.

Vandringsled eller stig

Spänger finns från parkeringsplatsen till mossen och fågeltornet. Spängerna skall underhållas. Den markerade vinterleden bör underhållas. Skidspår anläggs vintertid. Billingeleden ansluter till reservatets östra kant. Ytterligare vandringsled eller stig skall inte anläggas inom området.

Information

Informationstavlor skall sättas upp i anslutning till nuvarande parkeringsplats samt vid ytterligare två platser i reservatets östra del, se skötselplanekarta. Tavlorna skall utföras enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Tavlorna skall innehålla karta över reservatet samt beskriva dess syfte, natur och gällande föreskrifter för allmänheten.

Jakt

Jakt får bedrivas enligt gällande jaktlagstiftning.

Tillsyn

Naturvårdsförvaltaren svarar för kontroll varje år av gränsmarkeringar, skyltning och eventuella städbehov. Vid behov ersätts gränsstolpar och skylt, eventuellt skräp bortföres.

IV. DOKUMENTATION

Naturvårdsförvaltaren skall dokumentera utförda åtgärder samt annat som kan vara av betydelse för förvaltningen av naturreservatet.

En dokumentation av eventuella förändringar av mossen bör påbörjas. Detta gäller främst eventuell igenväxning

Arbetet med att knyta samman reservatet med gammalskogsbestånden i Sätuna-skogen och mellanliggande äldre barrskogar bör snarast påbörjas. Dessutom bör en översyn av reservatets gränser göras så att mossens kantskogar och laggkärr på sikt innefattas i naturreservatet.

V. REVIDERING AV SKÖTSELPLAN

Skötselplanen bör utvärderas vart tionde år och revideras vid behov.

VI. KOSTNADSKALKYL

Kostnadskalkyl för naturvårdsförvaltning (fastställs ej)

VII. ANSVARSFÖRDELNING OCH FINANSIERING

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Bekostas av staten:

Samtliga i kostnadskalkylen angivna poster.

Bekostas av Skövde kommun:

Tillsyn och underhåll av parkeringsplats, fågeltorn, spänger samt vinterled och skidspår.